

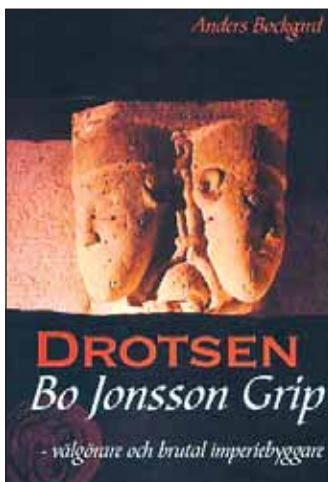
Boken har undertiteln "Väl-görare och brutal imperiebyggare" och där har författaren och skogsbonden Anders Bockgård träffat huvudet på spiken. Ty Bo Jonsson Grip (cirka 1330–1386) är en av de gåtfulla och mest sammansatta personligheterna i svensk historia.

Han var rikt begåvad inom många områden och ägde en ljus och generös sida, men även en mörk och skrämmande.

I Vadstena klosterkyrka ligger Bo Jonsson Grip begravd, och stenen, som till största delen skymms av informationsdisken, ligger i dag ungefär på samma plats som på den äldsta bevarade gravkartan från senare delen av 1600-talet. Men det är ju inte säkert att det är den ursprungliga placeringen. Vid en utgrävning 1922 påträffades flera skelett men inga bevis på att det skulle röra sig om Bo Jonsson Grips familjegrav framkom.

Två sidor av en gåtfull personlighet

ANDERS BOCKGÅRD
"Drotsen Bo Jonsson Grip"
(Tryserum Gårdar förlag)

BOKTIPESET

BERÄTTELSEN ÄR en biografisk roman och vid pennan sitter Karl Ulfsson som berättar om den välborne, välledare och rastlösa verkamme drotsen som bar det svarta griphuvudet i vitt fält på sin sköld. Min förtjusning över dylika tilltag är begränsad men jag anser att Anders Bockgård lyckats väl. Visst tar han ut svängarna men frestelsen att bli alltför yvig har han inte fallit för.

Det hela börjar med ett storslaget julöl 1348 och vår sagesman har just kommit hem från studier i Paris och samlingen skedd på godset Fågelvik vid Vammarsvikern i det gamla folkländet Tjust mitt emellan rikets två för-

nämsta städer Stockholm och Kalmar.

Fru Birgitta Birgersdotter av Ulvåsa, som lämnat hovlivet och ett liv i köttet för ett asketiskt liv i anden, fanns också bland gästerna. Hon blev senare känd som den heliga Birgitta.

BO JONSSON var född i Vedbo härad i norra Småland, närmare bestämt i Mellby socken vid sjön Solgens strand.

Han ska i likhet med de gamla Lejonörnarna i släkten ha fötts med segerhuga och döptes på Aspenås en landtunga ut i Sommen, en lång dagsritt från Vedbo. Men det höll på att sluta med katastrof alldenstund den lille för i vattnet vid överfarten och hitades först efter en timmes vistelse i det kalla elementet.

Men Birgitta Birgersdotter hade sett det hela från gården och genom intensiva böner återkallades livsanden. Vi får följa Bo Jonsson Grips uppväxt och det är en spännande berättelse. Snart nog kommer han in i det politiska och blir kung Albrekts förtrogne och rikets högste ämbetsman.

EFTER ATT kungen givit upp Finland, flyttade Bo Jonsson Grip dit och tog över förvaltningen, ja man kan säga att han nästan ägde landet. Och inte nog med det, han förde också befälet över Stockholms slott!

En rubrik i den här utmärta boken har "Biskopsmord i

När drotsen år 1386 blev akut bröstsjuk lät han sig föras till Vadstena kloster och tillreda sig en sjukbädd. Han befallde att de gårdar han med orätt hade tillskansat sig och inte betalade till sitt fulla värde skulle gå tillbaka till de tidigare ägarna. Då fanns här ett trakapell, kring detta byggdes klosterkyrkan som togs i bruk i början av 1400-talet.

Linderås" och det torde intressera läsarna i vår tidnings spridningsområde. En tysk vid namn Gottskalk Faldal utnämndes nämligen som biskop och placerades i Linköping.

Fast biskopsbordets feta skänker fick han inte njuta av särskilt länge, han mötte sin baneman på kyrkbacken i Linderås i nuvarande Tranås kommun i februari 1374. Anledningen var att han inte kunde hålla fingrarna borta från politiken och la sig även i hur kyrkans egendomar sköttes.

För Bo Jonsson Grip gick allt vägen, Gripsholm, Vänsås och Brokind blev nya sätesgårdar för drotsen och han köpte gårdar för en billig penning, bytte och utökade hela tiden sina landamåren och naturligtvis sin förmögenhet.

ÅR 1383 accelererade drotsens jordhunger och han gjorde stora förvärv i Östergötland, men framför allt i Sörmland.

Det förekom såväl hot som våld och detta förfarande började bli allmänt känt vilket inte bekom drotsen det minsta. Han satte sig till och med upp

emot kung Albrekt som snöpligen fick lämna ifrån sig de flesta av kungamakts rätigheter och maktmedel.

Nu är det så, och är naturligtvis fortfarande, att ingen vet när döden klappade på dörren och Bo Jonsson Grip skrev för säkerhets skull år 1384 sitt testamente, i det då nybyggda Vadstena kloster.

Intressant är också att läsa att Bo Jonsson Grip besökte Linderås kyrka, nämligen tingsstället där biskopsmordet inträffat ett tiotal år tidigare.

Han hade också varit där på ett ting och dömt en bonde för tjuvnad.

Denne hade räddat sitt liv mot att till drotsen ge sitt hemman i Glassås i Adolövs socken, livet är ju dock var och en kärt.

Näval, 1386 låg drotsen Bo Jonsson Grip på dödsbädden i Vadstena kloster och det sista han ska ha sagt var: "O min Gud, hur ska jag kunna lämna allt detta".

TESTAMENTET anser författaren Anders Bockgård vara det märkligaste dokument som är bevarat från svensk medeltid. Jonsson Grips gå-

vor till kyrkliga institutioner, anställda och släktingar, förutom hans bröstarvingar, hans donation var likvärdig med Alfred Nobels, men skillnaden var att denne inte hade några bröstarvingar.

De sista åren av sin levnad ägnade Gripen all sin kraft åt att begränsa den tyska dominansen i Sverige för att ge den lilla inhemska och insläktade aristokratin ökat politiskt och ekonomiskt inflytande.

Efter att ha läst denna spännande berättelse kan man nog fastslå att han lyckades över hövan.

Författaren Anders Bockgård, som bor på Nämndemansgården i Skrickerums by inte långt från Valdemarsvik, har sysslat med historisk forskning i mer än 40 år och har skrivit flera böcker och uppsatser.

Göran Engström
goran.engstrom@smt.se
0381-132 00

Kevin Borg på lång sommarturné

I höst gör Kevin Borg huvudrollen i musikalen "High school musical" i Stockholm. Men innan dess åker fjolärets "Idol"-vinnare ut på en lång sommarturné. Han är bland annat gästartist på Diggiloo-turnén i Älvsbyn och Båstad och spelar även på såväl Gröna Lund som Skansen i Stockholm.

Hit kommer Kevin Borg i sommar: 30/5 Kalmar, 31/5 Stockholm, 4/6 Kristianstad, 11/6 Linköping, 12/6 Söderhamn, 13/6 Hallsberg, 26/6 Älmhult, 27/6 Enköping, 28/6 Sandviken, 2/7 Töreboda, 3/7 Nora, 4/7 Skellefteå, 5/7 Stockholm 9/7 Strömsund, 11/7 Svedala, 11/7 Landskrona, 12/7 Ulricehamn, 14/7 Älvsbyn, 16/7 Viking Cinderella, 18/7 Bergkvara, 24/7 Malmköping, 25/7 Edsbyn, 26/7 Grebbestad, 29/7 Skurup, 30-31/7 Båstad, 1/8 Luleå, 2/8 Kungsbacka, 8/8 Katrineholm.

(TT Spektra)

Susan Boyle knep en finalplats

Internetfenomenet Susan Boyle är i final i talangjakten "Britains got talent". I helgen slog hon sju andra artister med låten "Memory" från musikalen "Cats" så bra att publiken gav hennes ständiga ovationer, skriver People. Den skotska sångerskan fick förstas även jurnys godkännande. Jurymedlemmen Simon Cowell bad om ursäkt för att han tvivlat på henne när hon uppträdde i programmet första gången.

- Du fick alla andra att se förtjusning ut och jag är väldigt glad och stolt över dig, sa han.

47-åriga Susan Boyle fick alla att häpna när hon, trots att ingen trodde att hon kunde sjunga, knockade både jury och publik med sin version av "I dreamed a dream" från musikalen "Les Misérables" i programmet första gången. (TT Spektra)

Hör av dig!

ÄR DET något som du tycker vi borde skriva om?

SKICKA E-POST till goran.engstrom@smt.se eller ring på tel 0381-132 00. Du kan också skriva under adress: Smålands-Tidningen, Box 261, 575 23 Eksjö.

En romandebut om att bygga och riva broar

AUGUSTIN ERBA
"Ensamhetens broar"
(Albert Bonniers förlag)

BOKTIPESET

EN ROMANDEBUT med prisvärda kvaliteter svarar journalisten Augustin Erba för. Boken heter Ensamhetens broar - en dubbeltydig titel, det inser man när man hunnit ett stycke in i berättelsen.

Författaren tar med sig läsaren till Sveriges den gången modernaste regemente, där en grupp värnpliktiga fullgör sin 15 månader långa militärtjänstgöring, med sikte på att som sergenter fostra in nya pojkar i krigets hårda skola. Händelserna utspelas någon gång på 1980-talet, och berättaren, som börjar närmast sig de

fyrtyo, var själv en av rekryterna som nu ser tillbaka på sina upplevelser i lumpen.

Det är ingen drömtillvaro han väcker till liv. Övningarna består exempelvis i att intill utmattnings marschera eller bygga och riva broar, ett arbete som kräver både armstyrka och uthållighet, samt att skyta med sina automatkarbiner mot en inbillad fiende, som alltid heter Ivan och kommer österifrån.

Självfallet måste man lära sig lyda och alltid tilltala befälspersonerna med deras titlar. Och på logementet gäller det att leva upp till de tuffaste kamratreglerna, skruffy med sina sexuella upplevelser och falla undan för ledartyperna

om man vill undvika att bli mobbad.

BERÄTTAREN, som aldrig får heta något annat än Johanssons eftersom soldaterna bara tilltalar med efternamn, rycker in tillsammans med sin barndomsvän Fredrik. Johansson väljer att följa reglerna och acceptera mönstret. Men Fredrik klarar inte att anpassa sig.

Resultatet blir att han rymmer och håller sig gömd. När dessutom hans flickvän sviker honom och rentav begår självmord, då "släppte Fredrik taget". Det är med de orden han lämnar berättelsen.

I Johanssons pluton ingår en person som är anorlund, "utlänningen" Samir. Han är mager och utan kondition,

men envis nog att inte vilja ge upp. Dessutom är han den intellektuelle av kamraterna, den som sätter sig in i vilka regler som gäller och ständigt ifrågasätter den undervisning som officerarna förmedlar. Naturligtvis försöker kamraterna mobba honom, men det är som om inget biter på Samir. Han visar civilkurage och blir efterhand läsarens favorit i ett kollektiv där få vågar vara sig själva.

BERÄTTELSEN inramas av en dramatisk händelse där en gravid kvinna dödas av en förulpen kula från soldaternas krigsiska skjutövningar.

Händelsen är så osannolik att man rentav förutsätter att den är sann; som romanfiktions skulle den verka alltför

trillrättalagd. Den skapar en viss spänning åt berättelsen, men känns likväl överflödig - ett stycke sensmoral som läsaren helst vill sluta sig till på egen hand.

Men visst har romanen förtjänat. Och då tänker jag inte bara på skildringen av militärlivet utan även på de inslag av ung kärlek som står i kontrast till lektionerna om att kriga och döda. Augustin Erba är dessutom skicklig på att berättat, rakt och enkelt så att vem som helst kan hänga med.

Och broarna som byggs och rivs utan att betvinga ensamheten, de lockar till en stunds eftertanke.

Josef Rydén

Oförutsägbar Spektor är sig lik

PÅ DEN säregna sångerskan Regina Spektors nya skiva "Far" har hon tagit hjälp av inte mindre än fyra producenter, inte minst legenden Jeff Lynne. Ända är det mesta sig likt, eller snarare som Regina Spektor vill ha det, spretigt, glatt och oförutsägbart.

Med hjälp av en massa festivalspelningar och andra konserter har Regina Spektor utvecklats till något av en Sverigevän. Hon pratar lyriskt om hur hon numera känner sig "nästan" hemma i Sverige och den här dagen när solen skiner över vattnet i Stockholm är det förstärkt att hon är förtjust. I juli kommer hon tillbaka, för en spelning på Hultsfredsfestivalen.

NÅGRA VECKOR tidigare kommer hennes första skiva på tre år, "Far". En skiva som är inspelad på sex olika platser och med fyra olika producenter.

Jag längtade verkligen efter att göra en skiva och jag hade så många sänger. För mig gäller det bara att tänka så lite som möjligt på slutresultatet och i stället leka fram låtarna med nya ljud, nya instrument och nu nya producenter, säger Regina Spektor.

Hon är mycket på en gång, Regina Spektor som föddes i Moskva men som flyttade till New York när hon var nio år gammal. Hennes pianospel som skapar sin egen lilla värld, är både avig och enkel och hennes musik kan man spåra klassisk musik, ryska folktoner, jazzsväng och popmusik från hemstaden New York. Men precis som hon är allergisk mot mycket, är hon också allergisk mot att göra samma sak gång på gång och att planera alltför mycket. Det

blir som det blir och för att det ska bli alls behövs inspiration och energi, något hon har mycket av, Regina Spektor.

Jag är inte den sortens människa som gillar att vara med i band, jag vill göra som jag vill. Men genom att jobba med olika producenter och olika musiker lär jag mig massor som jag aldrig hade lärt mig annars, säger Regina Spektor.

Hon hyllar en av producenterna, Jeff Lynne som bland sin mycket annat varit en del av både ELO och Traveling Wilburys.

Han är verkligen duktig och så har han den där typiskt brittiska, torra och sarkastiska humorn. Jeff Lynne kan berättat fullständigt galna historier, om allt från The Beatles till Traveling Wilburys och ja, livet.

Dessutom har han en förmåga att skapa sin egen musikaliska värld och han hoppade lika lätt in i min värld, han förstod precis hur jag tänkte, säger Regina Spektor.

PIANOPOPEN skulle inte vara så speciell om det inte vore för texterna, om det inte vore för hennes förmåga att berätta historier och hennes sätt att kasta sig in i nya synsätt, nya perspektiv.

Allt handlar om att inte vara säker. Det skulle kunna skapa en feighet hos mig som låtskrivare och textförfattare men för mig är det ett måste. Jag känner mig hoppsfull när jag fortsätter att komma på frågor om hur saker och ting fungerar men jag vill inte ha svar. På det sättet utesluter du ingenting, vad som helst kan hända och jag gillar den känslan! (TT Spektra)

Martin Röshammar

DET HÄNDER I DAG

FILM/TEATER

"Star Trek" på Metropol kl 19. Bilj.bokn. kl 17-18. Fr 15 år.
"Natt på Museet 2" på Saga, Nässjö kl 19.30.
"Hannah Montana" på Saga, Vetlanda kl 17. Alla.
"Anglar och demoner" på Saga Vetlanda kl 19.30. Fr 15 år.
"Anglar och demoner" på Grand, Vimmerby kl 19.30. Fr 15 år.
"Natt på museet" på Terrassen, Vimmerby. Fr 7 år.

DANS

Biodanza -Livets Dans i Samlingssalen, Anneberg kl 19-21. Arr: Britt Holmquist.

UTSTÄLLNINGAR

GUBBAR. Döderhultarn, Albert Engström och Ulf Lundkvist på Eksjö museum kl 13-17.
Galleri Mejan i Hult. Inger Pilspeck ställer ut måleri kl 12-18.
Samlingsutställning på Vetlanda Museum kl 10-16.
"Textil och Svepaskar" av Lola och Elov Arleskog och "Textila arbeten" av Inga-Lisa Vestberg på Hantverksgården, Apotek-

sparken, Vetlanda kl 11-17.

Ydreskolans vårsalong på Biblioteket, Österbymo. Tid: kl 10-14 och kl 15-19.

Albert Contreras konst visas på Konstföreningens hus i Apoteksparken, Vetlanda kl 11-17.
Stalpets café och hantverk. Gästutställare Gull-Britt Karlsson, fritt broderi/nåver kl 11-20.

ALLMÄNT

Stavgång i Kulla, Hult kl 18.30. Avslutning, Friskis & Svettis, Eksjö. Jympa i Nannylundshallen, kl 19. Bas, Mia.

Plantbytarträff i Bygdås, Ingatorp kl 18.
Cykeltur till Kastorp från torget, Vetlanda kl 18.30.
Cykeltur till Tångarda från torget, Vetlanda kl 19.
Träffpunkten, Kyrgog 2, Nässjö kl 10.

Tips till "Det händer i dag" ska vara redaktionen tillhanda skriftligen senast kl 8 tre vardagar före publicering. Tidningen förbereder sig rätten att göra ett urval. Faxa på 0381-122 15 eller skriv till "Det händer i dag", Box 261, 575 23 Eksjö.

SUDOKU

	4			9	
7	8	9		2	5
		8			2 1
6	7			8	9
		5	9		
9		3			6 8
4	5		3		
9	2		5	7	6
	6			5	

Lösningen till förra sudoku

7	4	2	8	3	1	9	5	6
9	8	5	6	2	7	1	4	3
1	6	3	9	4	5	2	8	7
6	7	1	4	9	3	5	2	8
4	3	8	2	5	6	7	1	9
2	5	9	7	1	8	6	3	4
3	2	6	1	8	9	4	7	5
5	1	7	3	6	4	8	9	2
8	9	4	5	7	2	3	6	1

Fyll i de tomma rutorna så att alla siffror från 1 till 9 finns med i varje värgrat och lodrat rad samt i varje låda med 9 rutor. Inga siffror ska summeras. Lösningen och en ny sudoku hittar ni i nästa tidning.